

УДК 657

Лищенко О.Г.¹, Сердюк Є.М.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-613м ЗНТУ

ОБЛКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Запаси – активи, які підприємство утримує для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [2], активи – це ресурси, контрольовані підприємством внаслідок минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Для ефективного функціонування вітчизняні виробничі підприємства України під час фінансової кризи вимушені шукати нові організаційні форми ведення бізнесу, проводити значні зміни у стратегії підприємств. Управлінський облік промислових підприємств України все більше спрямовується на раціональне використання виробничих запасів.

Управління запасами – це забезпечення та підтримування оптимальної кількості й видів фізичних ресурсів, необхідних для реалізації стратегічного плану організації [3, с. 90].

Головне призначення виробничих запасів полягає у забезпеченні безперервності виробничого процесу на підприємстві. Щоб досягти високої результативності виробництва за умови найменших витрат, потрібно підтримувати достатній, але не надмірний рівень запасів, оскільки зайві запаси ведуть до замороження вкладених в них оборотних засобів і неможливості їх використання в інших цілях. Якщо запаси недостатні, то може порушитися виробничий процес на підприємстві.

Ефективне управління запасами дозволяє знизити тривалість виробничого й усього операційного циклу, зменшити поточні витрати на зберігання виробничих запасів, вивільнити із поточного господарського обороту частину фінансових коштів, реінвестуючи їх в інші активи.

Система управління запасами проектується з метою безперервного забезпечення виробничої діяльності всіма потрібними ресурсами [4, с. 54].

До найбільш розповсюджених систем управління запасами, які використовують в ситуації, коли відсутні відхилення від запланованих показників і запаси споживаються рівномірно, тобто коли попит є незалежним відносять:

- систему управління запасами з фіксованою величиною замовлення.
- систему управління запасами з фіксованим інтервалом часу між замовленнями [4, с. 54].

Загалом ефективне управління виробничими запасами визначається: зменшенням виробничих втрат через дефіцит матеріалів, прискоренням оборотності цього елемента оборотних коштів, зведенням до мінімуму надлишків запасів матеріалів, зниженням ризику старіння й псування матеріалів, зниженням витрат на збереження виробничих запасів [4, с. 54].

Бухгалтерський облік є основою прийняття управлінських рішень в сфері логістики виробничих запасів, адже згрупована та аналітична інформація про стан економічних ресурсів дозволяє ефективно управляти господарською діяльністю та розробляти перспективні плани щодо її розвитку [5, с. 271].

Практична діяльність виробничих підприємств доводить, що процес управління запасами є доволі трудомістким. Це призводить до того, більшість вітчизняних підприємств має певні недоліки, що веде до великих втрат. Зважаючи на це, вважаємо, що до цього часу залишаються не вирішеними багато важливих питань, пов'язаних з управлінням і використанням запасів.

Вважаємо, що шляхи удосконалення управління запасами полягають у концепції ефективного обслуговування споживача, яка може призвести до зростання обсягів продажу, підвищенні ефективності керівництва, зменшенні запасів, підвищенні рентабельності активів та задоволенні потреб споживачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Запаси: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9: наказ МФУ від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Бублик О. М. Проблеми управління виробничими запасами на підприємствах та шляхи їх вирішення / О.М. Бублик // Управління розвитком. – 2014. – № 2 (165). – С. 90-92.
4. Різник В.В. Теоретичні аспекти управління виробничими запасами підприємства / В.В. Різник // Економічний вісник університету. – 2015. – Вип. 24 (1). – С. 50–56.
5. Грицишен Д.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами підприємства / Д.О. Грицишен, Л.В. Каленчук // Вісник ЖДТУ. Серія: «Економічні науки». – 2014. – № 4 (70). – С. 268-276.